

dáti za pravdu, a to nejen proto, že slovo »Čechoslovanie« se jako jméno podstatné liší od přídavného jména »československý« a že firmy musí býti užíváno ve znění, soudem povoleném, jinak by při zkráceném užívání znění firmy, tedy jejím zneužívání byl obchodní soud oprávněn proti tomu zakročit dle čl. 26 obch. zák., ale též proto, že tu jde o starou firmu, jejíž znění bylo již právoplatným usnesením ze dne 30. března 1920 povoleno. Ale přes to nelze dovolací stížnosti vyhověti. Dle spisu jde tu o firmu kupce jednotlivce převedenou smluvně na veřejnou obchodní společnost, ve kterémžto případě nabyvatelka firmy jest oprávněna vésti dále tuto firmu vedle čl. 22 obch. zák. buď nezměněně nebo s dodatkem, k ní připojeným, poměr nástupnický naznačujícím. Dosavadní firma zněla »Čechoslovanie, továrna na hračky, dřevěné zboží a nábytek Hubert J. v B.«, kdežto firma nyní má zníti »Čechoslovanie, továrna na hračky, dřevěné zboží a nábytek L. a K. v B.«. Ze srovnání obojího tohoto znění plyne, že poslednější znění nevyhovuje předpisu čl. 22 obch. zák., poněvadž tím, že slova Hubert J. byla nahrazena slovy »L. a K.«, není vyznačen nástupnický poměr nového nabyvatele staré firmy, nýbrž na místo staré firmy nastupuje firma nová, ač stěžovatelé toho nikterak nezamýšleli. Opačný názor rekursního soudu nelze pokládati za správný, třeba že nelze o tom pochybovati, že zásada pravdivosti firmy byla ustanovením článku 22 obch. zák. prolomena, a že zajisté veřejná obchodní společnost může dále vésti firmu kupce jednotlivce, ovšem buď nezměněnou, nebo s dodatkem nástupnictví naznačujícím. Poněvadž navržená firma tomuto zákonitému požadavku nevyhovuje, jest zrušovací usnesení rekursního soudu ospravedlněno.

Čís. 1689.

Nárok domovníka na klíčové vůči nájemníku. Domovník nemá tohoto nároku, obdržel-li nájemník domovní klíč od vlastníka domu na základě smlouvy nájemní, byť stalo se tak před působností zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n., přísluší mu však, dal-li vlastník nájemníku klíč, aniž by plnil v tom směru závazek ze smlouvy nájemní.

Právo ku bezplatnému používání domovního klíče může vlastník domu vzhledem ku shora uvedenému zákonu odvolati.

(Rozh. ze dne 23. května 1922, Rv II 96/22.)

Nájemníci domu, v němž byl žalobce později ustanoven domovníkem, obdrželi od domácího domovní klíč, za nějž zaplatili jednou pro vždy 4 K. Žalobce, byv ustanoven domovníkem, upozornil domácího, že mu dle zákona přísluší klíčové 4 K měsíčně, načež domácí ho zmocnil, by se o tom dohodl s nájemníky. Ježto nájemníci zdráhali se klíčové platiti, žaloval domovník jednoho z nich. Žalovaný vznesl mezitimní návrh zjišťovací, by bylo zjištěno, že žalobci vůbec nepřísluší právo na klíčové. Procesní soud první stolice mezitimním rozsudkem odůvodnil žalobci nárok na klíčové. Odvolací soud rozsudek potvrdil. **Důvody:** Smlouva nájemní mezi žalovaným a vlastníkem domu byla uzavřena ještě před vydáním zákona čís. 82 z r. 1920 sb. z. a n. a jest oprávnění žalovaného, by si klíčem, mu přenechaným, otevíral kdykoliv domovní dvéře,

částí smlouvy nájemní. Toto jeho právo nebylo žádným po uzavření smlouvy nájemní vydaným zákonem zrušeno, zejména ne zákonem čís. 82/20. Zákon ten nepůsobí zpět, neboť zpětná působnost tam vyslovena není a § 9, jenž o odměně za ponechání klíče mluví, donucovacího rázu nemá (§ 15 cit. zák.). Proto právo na neobmezené užívání domovních dveří klíčem žalovanému svého času odevzdaným trvá jako právo žalovaným ještě před vydáním zákona čís. 82/20 nabyté, i nyní dále (§ 5 obč. zák.) a nemůže býti právo to jednostranným jednáním pronajímatele nebo dokonce osoby třetí, v tomto případě žalobcem, omezeno nebo zrušeno. Zákon čís. 82/20 upravuje pouze právní poměr těch nájemníků, kteří za jeho platnosti klíče k domovním dveřím od majitele domu neobdrželi a i ti nejsou o sobě v žádném právním poměru oproti domovníkovi; jen tenkrát, nevydal-li jim vlastník domu klíč, jsou nuceni uzavírat s domovníkem smlouvu námezdní nebo jinou smlouvu úplatnou po rozumu § 9 odstavce druhý a včta první a druhá odstavce třetího cit. zák. a jsou pak vůči domovníkovi stranou smluvní. Dá-li však vlastník sám jim klíč domovní, pak musí sám domovníka odškodnit a nájemník zase není v žádném závazku oproti domovníkovi. V tomto případě není tedy žalobce oprávněn, klíčné po žalovaném žádati. Dle odvolatele bylo by to obohacení nájemníků na úkor vlastníka, kdyby ten musel odškodnit domovníka. Než námitka ta je zde bez významu; neboť zde se nejedná o to, hájiti zájmy vlastníka domu, nýbrž běží pouze o to, zdali žalobce jest oprávněn žádati klíčné po žalovaném. Ostatně žalovaný není obohacen, když vykonává pouze své právo nájemní a k tomu přináleží, jak zmíněno, otvírat domovní dvěře klíčem, svého času mu přenechaným.

Nejvyšší soud zamítl žalovaným učiněný mezitimní návrh zjišťovací.

Důvody:

Jest přisvědčiti názoru nižších soudů, že domovník podle § 9 zák. ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n., nemá proti nájemníkovi nároku na klíčné, když nájemník obdržel domovní klíč od vlastníka, a to ani tehdy ne, když jej od vlastníka obdržel dříve, než zákon o domovnících nabyl působnosti. Zákon nerozeznává, zda vlastník dal nájemníkovi klíč dříve již nebo teprve po té, když zákon nabyl již působnosti, nýbrž odkazuje vždy domovníka jen na vlastníka domu, dal-li tento nájemníkovi klíč. Ustanovení zákonné jest odůvodněno úvahou, že tu není právního důvodu, z kterého by domovník po nájemníkovi mohl odměnu žádati, když mu ani neotevívá domovních dveří ani mu nedal klíče k užívání. Poněvadž však právě tím jest domovník zkrácen ve svých příjmech, že nemůže žádati odměny po nájemci, ukládá zákon vlastníku, by domovníka za tuto ztrátu odškodnil. Tyto zásady platí však jen tehdy, není-li tu zvláštního právního poměru, který opravňuje domovníka žádati přímo na nájemníkovi klíčné, ač tento obdržel klíč od vlastníka. Dle názoru dovolacího soudu takový zvláštní právní poměr zde jest. Vlastník domu byl nájemní smlouvou zavázán, umožniti žalovanému jako nájemníkovi, by kdykoliv i v době, po kterou dům má býti uzavřen, do něho volně mohl vcházeti a z něho vycházeti, měl však na vůli, dáti buď k tomu účelu žalovanému klíč domovní k volnému užívání nebo zaříditi, by mu do-

domovníkem kdykoliv na požádání bylo otevíráno. Smluvní nárok na klíč byl by měl žalovaný jen tehdy, kdyby si v nájemní smlouvě byl vymínil, že mu domovní klíč k používání ponechán býti musí. Že vlastník takový závazek na sebe vzal, žalovaný netvrdí, udáváje pouze, že obdržel klíč od majitele domu ihned při nastěhování v r. 1916, netvrdí však, že se tak stalo na základě závazku, nájemní smlouvou převzatého. Nelze proto souhlasiti s míněním odvolacího soudu, že oprávnění žalovaného používat domovního klíče jest částí nájemní smlouvy, spíše šlo tehdy o pouhé nezávazné povolení se strany vlastníka, klíče užívati, které vlastník mohl kdykoliv odvolati, kdyby byl učinil jiné vhodné opatření, by nájemníkům volný přístup k jejich bytům zajistil. I když se připustí, že v r. 1918, když vlastnice domu dala pořídit nový klíč domovní a dala si žalovaným zaplatiti náklady za jeho zhotovení, jiné náklady za používání po něm nežádajíc, žalovaný nabyl práva, nadále bezplatně klíče užívati, dlužno přece podle § 914 obč. zák. přiznati vlastnici oprávnění, odněti žalovanému toto právo na bezplatné užívání klíče z důležitých důvodů. Za takový důležitý důvod jest uznati ustanovení nového zákona, zavazující vlastníka domu, by odškodnil domovníka, dal-li nájemníkovi klíč, neboť není pochybnosti, že by vlastnice nebyla žalovanému bezplatné užívání klíče povolila, kdyby byla mohla předvídati, že jí tím vznikne závazek, odškodniti za to domovníka. Prvý soud zjistil, a zjištění to zůstalo nezměněno v druhé stolici, že vlastnice domu, když žalobce nastoupil svou službu jako domovník, upozornila nájemníky, že žalobce jest oprávněn, požadovati od nich klíčové. Tím dala zřejmě na jevo, že nepovoluje nadále bezplatného užívání domovních klíčů, nýbrž žádá, by z užívání byl domovníkovi placen předepsaný poplatek. K tomu byla dle toho, co bylo řečeno, oprávněna. Jelikož žalovaný se nezrekl dalšího užívání klíče, nýbrž ho i na dále používal, souhlasil mlčky s tímto návrhem a jest proto povinen, poplatek zaplatiti a to podle §§ 881 a 882 obč. zák. přímo žalobci.

Čís. 1690.

Zaplatil-li dlužník před výkonem exekuce k rukám výkonného orgánu, jsou veškeré exekuční úkony bezpředmětny. Otázku, zda placení stálo se právem a penězi dlužníkovými, nelze řešiti v řízení exekučním.

(Rozh. ze dne 24. května 1922, R I 598/22.)

Dne 28. března 1922 přišel do bytu dlužníkovy výkonný orgán, by provedl zájem pro peněžitou pohledávku vymáhajícího věřitele, ježto mu však manželka dlužníkovy vymáhanou pohledávku zaplatila, upustil od zájmu, načež exekuční soud vyrozuměl strany, že zájem nebyl předsevzat. Téhož dne 22. března 1922 zahájeno bylo o jmění dlužníka řízení vyrovnací a vyvěšena vyhláška vyrovnací na desce vyrovnacího soudu. Ku stížnosti dlužníka prohlásil rekursní soud, jenž byl zároveň vyrovnacím soudem, výkon exekuce ze dne 22. března 1922 neplatným a nařídil vymáhajícímu věřiteli, by vrátil dlužníku při výkonu zaplacený peníz. **Důvody:** Usnesením ze dne 28. března 1922 zahájeno bylo o jmění dlužníka vyrovnací řízení a vyhláška vyrovnací téhož dne na